

Piebremzēt prātu

Santa RAITA

«Man vieglāk ir kaut ko darīt nekā nedarīt. Es ļoti labi protu mobilizēties darbam – man uzreiz atveras visas maņas, un, ja vēl redzu, ka teātrī visi mehāniski strādā, kļūst arvien interesantāk,» saka jaunais komponists Silvestrs Zemgals. Viņš uzrakstījis mūziku Leļļu teātra jaunajai izrādei – brāļu Grimmu pazīstamajai pasakai *Brēmenes muzikanti*, ko gan latviešu, gan krievu trupā iestudējis režisors Ivars Lūsis.

«Sis izrādes galvenais uzdevums ir lauzt stereotipu par brāļu Grimmu pasakas traktējumu padomju laikā tapušajai krievu multfilmai ar tādu pašu nosaukumu. Man ir vēlme ir parādīt, ka redzējums uz lieta var būt dažāds un ka Brēmenes muzikantu slavenā ceļa dziesma var skanēt arī daudz savādāk. Izrādē būs pilnīgi jauni teksti, pilnīgi jauna oriģinālmūzika, kā arī pilnīgi jauni varoņi,» atklāj izrādes dramaturgs, dziesmu tekstu autors un režisors Ivars Lūsis.

Iestudējumu scenogrāfijas un kostīmu autore ir teātra galvenā māksliniece Anita Znuņča-Sēve. Lomās: Miķelis Zideļš, Artūrs Putniņš, Lienīte Osipova, Valdis Vanags, Pēteris Šogolovs, Santa Didžus, Dana Lāce, Daumants Švampe, Edgars Kaufelds, Anrijs Sirmāis, Ance Muizniece, Audra Pētersone un Jekaterina Ivanova.

Balstās uz sajūtām

«Brēmenes muzikanti ir ēzēlis, gaiss, kažķis un suns, un viņi visi drīzāk gribētu būt mūziķi, bet viņu dotības ir tādas, kādas tas ir. Tāpēc šī izrāde nav mūzikls, kurā viss tiek perfekti izdziedāts – tas ir drīzāk šovs,» stāsta Silvestrs Zemgals, piebilstot, ka izrādē nav izteiktas melodiskas līnijas, viss balstās uz sajūtām.

Leļļu teātra jauniestudējums ir jau ceturšā izrāde, ko jaunais komponists veido kopā ar režisoru Ivaru Lūsi. «Mēs ļoti viegli saprotamies, līdzīgi domājam, jūtam un uzveram. Visu, ko Ivars saka, es saprotu no pusvārda,» saka Silvestrs. Viņš atgādina, ka abu pirmais kopīgais darbs pirmizrādi piedzīvoja 2012. gada pavasarī – tā bija provokatīva izrāde jaunniešiem *Neaiztīti mani!*, nākamā gada pavasarī tai sekoja *Pavasara atmoda* – mūsdienu pasaka tēpiem un viņu vecākiem, kas vēsta par pasaulē un sevis izziņāšanu, un šoruden gandrīz reizē ar *Brēmenes muzikantiem* pirmizrādi piedzīvojis arī aktiera Jāņa Jarāna monoizrāde *Mana kaka dienasgrāmata*, stand-up komēdija pieaugušajiem, kuru aktieris vedis rādīt saviem skatītājiem visā Latvijā.

Tētīm neraksta

«Es jau septiņus gadus strādāju Borisa Reznīka

Silvestrs ZEMGALS

- **Komponists, aranžētājs, skaņu režisors,** ierakstu producers, jau septiņus gadus darbojas Borisa Reznīka studijā **Studio 55**
- Dzimis 1987. gada 6. janvārī Rīgā
- Mācījies Emīla Dārziņa mūzikas skolā (10 gadus), vienu gadu J. Medņa mūzikas vidusskolā un video izglītību ieguvis Rīgas 25. vidusskolā
- **Uzrakstījis mūziku teātra izrādēm** *Neaiztīti mani* (2012), *Pavasara atmoda* (2013) un *Brēmenes muzikanti* (2013) – Leļļu teātrī; *Jāņa Jarāna monoizrāde Mana kaka dienasgrāmata* (2013) un biedrības *Teātris-in* izrādei *Kakīša dzimavinājs* (2012)
- Dziedātāja **Lienei Somasei uzrakstījis 4 oriģināldziesmas** – *Konģesmarša*, *Mierindzims*, *Īdenskrāsos* un *Mazliet*
- **Neprecējies**
- **Divas kaķenes** – Mi-Fa un Do-La

studijā – rakstu reklāmas, aranžējo dziesmas. Darbs pamatā ir pie datora, vienā telpā, kustības nekādas, tāpēc jau ilgku laiku domāju, ka gribētu rakstīt arī *lielas formas*, un man liķās, ka tieši teātris varētu būt man ļoti piemērots žanrs, jo man ļoti padodas radīt atmosfēru, sajūtas... Un tā reizē arī būtu iespēja pārmaiņas pēc izkļūt no salīdzinoši statiskas vides. Tā šo domu sevi kultivēju, līdz arī nokļuvi teātrī,» Silvestrs precīgi stāsta. Viņaprāt, dzīvē nekas nenotiek nejauši, un arī viņa satikšanās ar režisoru Ivaru Lūsi noteikti nebija nejaušība. «Jau pirms vairākiem gadiem Lienei Somasei biju uzrakstījis dziesmu *Mierindzims*, kuru, uzsākot strādāt pie izrādes *Neaiztīti mani!*, viņa piedāvāja režisoram – jo tā bija diezgan atbilstoša šīs izrādes tematikai. Kad Ivars to noklausījās, viņš saprata, ka tā varētu būt izrādes tituldziesma, un piedāvāja man uzrakstīt mūziku visai izrādei. Tas bija kā šoks, protams, ļoti patīkams, jo – kāpēc ne?! Tieši par to taču ilgku laiku jau biju sapņojis!»

Silvestrs jau izbaudījis: pēc pirmizrādes, kad darbs ir padarīts, viss uz brīdi apstājas, iekrīt kā bedrē, taču, tā kā viņiem abiem ar Ivaru Lūsi ir padomā jau jauni projekti, *no bedres ātri būs jārāpjas ārā*. «Darbs studijā jau neapstājas – jāuztāsa tēvam dziesmām aranžijas,» saka populārā dziedātāja Viktora Zemgala vidējais dēls. (Vecā-

Foto: Luana Mucari / F6 Photo Agency

NODARBOTIES AR MĀKSĻU. «Es negribu rakstīt dziesmas, kur viss būtu izrēķināts – lai tas paķertu publiku, kļūtu par hitu un nopelnītu pēc iespējas vairāk. Es to neuzskatu par mākslu, bet es gribu nodarboties ar mākslu,» saka jaunais komponists Silvestrs Zemgals

kais – Kristians (29) – ir arhitekts-dizainers, bet jaunākais – Anrijs (22) – mācās Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā.) Silvestrs atklāj: oriģināldziesmas viņš rakstījis tikai Lienei Somasei, tēvam nav nevienas. «Laikam tas stils, kurā rakstu, nav tāds, kurā iet mans tētis,» viņš pasmaida un saka, ka mūzikas pašus pamatus, muzikālo uztveri un gaumi viņam ir iedevis tētis, taču «savā apzinīgajā vecumā» Silvestrs jau pats sāka izvērtēt, kas viņam ir un kas nav vajadzīgs, ko viņš pieņem un ko – nepieņem. «Tālāk jau notiek manis paša eksperimenti, manis paša radošais lidojums.»

Tikai nomazgā rokas

Silvestrs atminas, ka klavieres gribējies spēlēt jau no piecu gadu vecuma. «Kā paēdu brokastis, tā uzreiz tēvam lūdu, vai drīkst uzspēlēt. Un viņš vienmēr teica: «Tikai nomazgā rokas!» Piecos gadus sāku mācīties mūzikas skolā Ķengaragā, tad iestājos Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā, kur desmit gadu vecumā iestājos pianistu klasē, bet skolu nepabeid-

dzu, jo klavieres mani līdz galam kā izpildītāju tā isti neiesaistīja. Man drīzāk gribējās radīt pašam savu muzikālo izpausmes formu,» atzīst jaunais komponists. Tā, ko viņu vairāk interesē radīt pašam, būt studijā un veidot aranžējumus, Silvestrs saprata, mācoties jau 5. klasē. Tad arī vecāki nopirkusi delam sintezatoru un datoru, un pamazām pašmācības ceļā viņš visu apguvis.

«Studiju tehnoloģiju attīstība iet uz priekšu *nenormāli* tempā, bet Latvijā nav tādas skolas, kur to mācītu. Tāpēc lielu paldies gribu teikt savam skolotājam Borisam Reznīkam – viņš man ļoti daudz ir iemācījis. Jā, man ir bijusi doma brukt mācīties kaut kur citur, taču tad man jau bija darbs studijā, un es domāju: ja tagad aizbraukšu, to visu pazaudēšu. Vārbut man nebija pietiekami lielas uzņēmības, bet viss notika tā, kā bija jānotiek,» spriež Silvestrs. Šodien viņam vairs nav sajūtas, kas jābrauc mācīties studijā tehnoloģijas – jo vienmēr būtu cilvēki, kas ir patris darīt labāk par viņu, bet mūziku viņš var uzrakstīt

arī uz nošu papīra, pat datoru noteikti nav vajadzīgs.

Par pensiju nedomā

«Augstākās izglītības man nav, bet es varu parādīt, kāpēc. Pabeidzot vidusskolu, izgāju cauri visiem Latvijas izglītības sistēmas piedāvājumiem un sapratu, ka mani nekas neaizraisa. Es varētu hobbija pēc pamācīties psiholoģiju, filozofiju, bet kāpēc tam tērēt laiku? Papīra deļ? Kam tas vajadzīgs?! Es saprotu, ka izglītība cilvēkam dod ļoti daudz, bet tikai tad, ja viņš ar sirdi par to *atdegas*,» mūzikis uzskata.

Viņš atzīst, ka par pensiju šodien nedomā. «Manuprāt, daudzi cilvēki dzīvo pagātnē un skatās nākotnē, bet es domāju par šodien, par šo mirkli, kurā dzīvoju. Un šajā brīdī, kad sarunājāties, nekādu problēmu taču nav!» viņš pasmaida un saka: viņam apkārt ir ļoti maz cilvēku, ar kuriem viņš varētu ļoti atklāti komunicēt par saviem uzskatiem. Taču ar abiem brāļiem gan kopīgu valodu vienmēr var atrast. «Mēs neesam kardinali atšķirīgi, mums ir kopīgas lietas, un mums vienmēr bijušas lielas attiec-

bas. Mēs visi esam tādi *būķim krīzī*, mākslinieki. Patīk mums darīt tādas lietas, kas it kā nav pieņemtas, bet – kas gan ko ir pieņemis?! Tie visi ir stereotipi!» viņš spriež.

«Es negribu rakstīt dziesmas, kur viss būtu izrēķināts – lai tas paķertu publiku, lai tas kļūtu par hitu un nopelnītu pēc iespējas vairāk. Es to neuzskatu par mākslu, bet es gribu nodarboties ar mākslu,» saprātis jaunais komponists. Viņš uzskata, ka populārā mūzika ir milzīgs bizness, un viņš tādu mūziku neatbalsta. «Protams, arī teātri ar izrādēm tiek pelnīta nauda, bet tie nav tādi mērogi – tur vairāk ir radošs process, bohēma. Pats process tur nav bizness, tāpēc tas mani aizrauj,» viņš saprātis.

Grib dzīvot Latvijā

Taujāts par vaļaspriekiem, Silvestrs saka: viņš macās piebremzēt prātu, jo, viņaprāt, tieši prāts rada ļoti daudz kļūdu. «Jo vairāk cilvēks domā, jo vairāk viņš novirzās prom no intūcijas – no pirmā un vispatiesākā signāla,» viņš uzskata. Viena no viņa mīļākajām nodarbēm ir lasīšana, un to viņš mēģina darīt katru vakaru. «Ja ir brīva diena, varu visu dienu mājās vai pie jūras nosēdēt ar grāmatu rokā. Tie nav kriminālromāni, tā ir ezotēriska satūra literatūra. Tā mani interesē galveno kārti tāpēc, lai es pats sevi iepazītu, jo visi jau māk dot padomus citiem, bet paši ar savu dzīvi nezina, ko iesākt... Pamatā jau tā ir,» viņš novērojis.

Silvestrs stāsta, ka viņš netaisģa par klubuenu, neapmeklēja masu pasākumus, jo viņu tas neaizraisa. Viņam drīzāk patīk būt pie dabas un kaut vai vienam pašam brīst pa mežu. «Man patīk vienatne, bet tā nav vientuļība. Tā es sevi harmonizēju,» viņš uzsver. Vēl viņš divas reizes nedēļā skrien, bet katru svētdienu cenšas aizbraukt līdz jūrai nopeldēties. Savulaik viņš trenējies aikido, jo viņu ļoti saistīja šī cīņu mākslas filozofija, bet tagad kopā ar draudzeni sev atklājis skvošu. «Man visu laiku vajadzīgi kādi jauni izaicinājumi,» viņš saka, bet prom no Latvijas Silvestrs tos nebrauks meklēt. «Es gribu dzīvot Latvijā. Tās ir manas mājas, un man ļoti te patīk!» viņš saka un izstāsta, ka nesen bijis Portugālē, kur okeāna krastā viņa uzmanību piesaistījusi kāda mājiņa, kur vienā lodziņā dega gaisma. «Es pēkšņi iedomājos, ka varētu tur noīrēt dzīvokli un veselu mēnesi tur dzīvot un rakstīt mūziku. Bet pēc tam noteikti atgriezies Latvijā, jo manas saknes ir šeit!» ■